

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรใน อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท
Factors Affecting The Agriculturalist's Decision in Buying
Organic Fertilizer in Monorom, Chainat

ธนเดช กังสวัสดิ์*

Thanadech Kangsawat*

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์*

Faculty of Management Science, Rajabhat Rajanagarindra University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในอำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในอำเภอมโนรมย์และนำผลการศึกษาไปใช้ในการกำหนดนโยบายหรือวางแผนทางการตลาดให้กับผู้ประกอบการปุ๋ยอินทรีย์ กลุ่มตัวอย่างเป็นเกษตรกร จำนวน 400 คน สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา และสถิติถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรในอำเภอมโนรมย์ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 30-39 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,001 บาท มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร และมีประสบการณ์ในการทำการเพาะปลูก อยู่ระหว่าง 11-15 ปี มีพื้นที่การเพาะปลูก 31-40 ไร่ และเมื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด และการตัดสินใจซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกร อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในอำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท พบว่า เมื่อพิจารณาโดยรวมตัวแปรอิสระทุกตัวร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของเกษตรกรในการตัดสินใจซื้อปุ๋ยอินทรีย์ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังนั้น เกษตรจะให้ความสำคัญในเรื่องยี่ห้อของปุ๋ยที่ใช้เป็นที่รู้จัก หรือมีการประกันคุณภาพของปุ๋ย ด้านราคาต้องคุ้มค่า คุณภาพปุ๋ยอินทรีย์มีการแนะนำปุ๋ยให้แก่ลูกค้า และมีความเป็นกันเองกับลูกค้า ในส่วนของร้านขายปุ๋ยอินทรีย์ต้องมีการจัดวางที่เป็นระเบียบ มีอากาศถ่ายเทสะดวก มีเอกสารแนะนำการใช้ปุ๋ยอินทรีย์แต่ละประเภท

คำสำคัญ : การตัดสินใจ, ปุ๋ยอินทรีย์, เกษตรกร.

Abstract

This research was on the factors affecting the agriculturalist's decision in buying organic fertilizer in Manorom, Chainat. aimed to study and analyze factors affecting the agriculturalist's decision in buying organic fertilizer in Manorom District and apply the research results to formulate policies or to design marketing plans for organic fertilizer distributors. The sample included 400 farmers in Manorom District, Chainat selected by Stratified Random Sampling. Questionnaires were used to collect data. Descriptive statistics and multiple regression were applied to analyze collected data.

The results showed that a majority of the farmers in Manorom District was males aged between 30-39 years old. Their average monthly income was lower than 5,001 baht. Their

educational background was at junior high school. They earned their living from agriculture. They worked in agriculture for 11-15 years and had 31-40 acres for growing plants. According to the study, the marketing mix factors and the farmers' buying decision on organic fertilizers in Manorom District were at a high level in overall. The analysis of the factors affecting farmers' buying decision on organic fertilizers in Manorom District, Chainat indicated that the independent variables described the fluctuation of the farmers' buying decision on organic fertilizers at a statistical significance of 0.05. This showed that the farmers paid significant attention to well-known brands of organic fertilizers and their quality was guaranteed. In addition, the farmers focused on whether prices were reasonable with high quality, whether delivery was provided, whether representatives or distributors provided good advice to customers and were friendly. Organic fertilizers shops should arrange organic fertilizers neatly where air could be ventilated and should provide instructions for each type of organic fertilizers

Keywords : Decision, organic fertilizers, farmers.

บทนำ

ประเทศไทยมีอาชีพการเกษตรเป็นอาชีพหลักของประเทศ และประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ ประกอบอาชีพทำการเกษตร เช่น ทำไร่ ทำสวน ทำนา เป็นต้น และจากนโยบายของรัฐบาลในการใช้ยุทธศาสตร์ครัวไทยสู่ครัวโลก จึงทำให้การเกษตรมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-พ.ศ.2564) ได้กล่าวถึง ทิศทางการบริหารจัดการประเทศภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศที่เน้นการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของฐานการผลิตภาคการเกษตร รวมทั้งการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อมุ่งสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12, ออนไลน์, 2562)

อำเภอ โมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท เป็นพื้นที่ราบมีแม่น้ำเจ้าพระยา และคลองส่งน้ำชัยนาท-ป่าสักไหลผ่านตลอดทั้งคูคลองส่งน้ำในพื้นที่เกษตรเกือบทุกตำบล จึงทำให้ประชากรส่วนใหญ่ (ร้อยละ 90) ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม ได้แก่ นาข้าว ข้าวโพด ถั่วเขียว ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ข้าวฟ่าง ส้มโอพันธุ์ขาวแตงกวา และอื่นๆ เป็นต้น อีกทั้งจังหวัดชัยนาท ยังเป็นจังหวัดที่มีการส่งออกผลไม้ คือ ส้มโอพันธุ์ขาวแตงกวา เป็นอันดับ 1 ของประเทศไทย (สมาคมชาวสวนส้มโอไทย, ออนไลน์, 2562) โดยอำเภอที่มีการปลูกส้มโอพันธุ์ขาวแตงกวามากที่สุด คือ อำเภอโมโนรมย์ ซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญแห่งหนึ่งของประเทศ เนื่องจากมีคุณภาพดินที่มีความเหมาะสม เพราะเป็นดินเหนียวปนตะกอน มีธาตุอาหารสมบูรณ์เหมาะแก่การปลูกส้มโอพันธุ์ขาวแตงกวา และปัจจัยที่สำคัญนั่นก็คือ ปุ๋ย ซึ่งเกษตรกรให้ความสำคัญกับปุ๋ยเป็นอย่างมาก เพราะมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ในอำเภอโมโนรมย์จะให้ความสำคัญ กับการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เป็นอย่างมาก เนื่องจากพื้นที่บริเวณอำเภอโมโนรมย์ มีการปลูกส้มโอพันธุ์ขาวแตงกวา เป็นจำนวนมาก (ทะนุพงศ์ กุสุมา ณ อยุธยา, 2562) และมีการปลูกข้าวโพด ด้วยการใช้วิธีการปราบศัตรูพืชแบบธรรมชาติ โดยใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพมาบำรุงต้น มีการสกัดสมุนไพรมาสกัดเป็นสารอินทรีย์ชีวภาพ เพื่อใช้บำรุงดิน ซึ่งได้รับการพัฒนาสูตร

และกรรมวิธีจากกรรมพัฒนาที่ดิน และเกษตรจังหวัดชัยนาท จึงทำให้ข้าวโพดมีผลผลิตที่ดีออกสู่ตลาดเรื่อยๆ จนมีการนำไปขายในห้างสรรพสินค้า (นิตยสารสร้างสรรค์สาระเพื่อชีวิตที่ดีกว่าของเกษตรก้าวหน้า, 2562)

ซึ่งธุรกิจปุ๋ยอินทรีย์ควรให้ความสำคัญต่อการกำหนดราคาที่ยุติธรรม และปัจจัยด้านการส่งเสริมการขาย การแนะนำให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของสินค้า การมีเอกสารประกอบการใช้งาน การใช้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ให้ความรู้เรื่องสินค้าการแก้ไขปัญหา และมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่างๆ ที่เป็นส่วนประกอบในการตัดสินใจ ซื้อของเกษตรกรอีกทั้งกระแสในการลดโลกร้อนในปัจจุบันกำลังเป็นที่สนใจ อาจเป็นเหตุให้เกษตรกรต้องการลด การใช้สารเคมี ดังนั้นการขยายตลาดปุ๋ยอินทรีย์ ผู้ประกอบการควรให้ความสนใจไปที่ ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านราคา ด้านการส่งเสริมการขาย และผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นมิตรหรือรักษาสิ่งแวดล้อม (อนุช นามภิญโญ, 2557) สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ของนงรักษ์ บุญขวาง (2556) พบว่า ปัจจัยทางการตลาดมีผลต่อการตัดสินใจใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เนื่องจากราคาปุ๋ยเคมีมีราคาสูงกว่า และ แนวโน้มเกษตรกรจะหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพิ่มมากขึ้นในอนาคต ดังนั้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในอำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมการตลาด การวางแผนการตลาดปุ๋ยอินทรีย์ให้ประสบความสำเร็จ และนำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา กำหนดนโยบายหรือวางแผนทางการตลาดให้กับ ผู้ประกอบการปุ๋ยอินทรีย์ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค และพัฒนาธุรกิจด้านปุ๋ยอินทรีย์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในอำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท
2. เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการกำหนดนโยบายหรือวางแผนทางการตลาดให้กับผู้ประกอบการปุ๋ยอินทรีย์

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรในอำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท ประกอบด้วย 9 ตำบล จำนวน 3,616 ราย (สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท, ออนไลน์, 2562)

กลุ่มตัวอย่าง มีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane ณ ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 0.95 เกิดความคลาดเคลื่อนในการประเมินค่าในระดับ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (stratified sampling) จากจำนวนประชากรในแต่ละตำบล

ขอบเขตตัวแปร

ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา ประเภทของการทำเกษตรกรรม ประสบการณ์ในการเพาะปลูก และ พื้นที่ปลูกพืช 2) ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด บุคลากร ลักษณะทางกายภาพ และกระบวนการในการให้บริการ 3) ปัจจัยด้านการตัดสินใจซื้อปุ๋ยอินทรีย์ ประกอบด้วย ด้านความเหมาะสมในการเลือกใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ด้านผลผลิต ด้านความเชื่อมั่น และด้านการได้รับการยอมรับจาก

ผู้บริโภคร และตัวแปรตาม ได้แก่ปัจจัยที่ส่งผลการตัดสินใจซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในอำเภอมนรมย์ จังหวัดชัยนาท

ขอบเขตด้านเวลา ช่วงเวลาที่ทำการศึกษา ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2563

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยแบบภาคตัดขวาง (Cross sectional study)

ขั้นตอนการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา ประเภทของการทำเกษตรกรรม ประสบการณ์ในการเพาะปลูก และพื้นที่ปลูกพืช ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ประกอบด้วย ผลผลิต ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด บุคลากร ลักษณะทางกายภาพ และกระบวนการในการให้บริการ โดยประยุกต์จาก พิเชษฐ์ กนกร (2552)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยด้านการตัดสินใจซื้อปุ๋ยอินทรีย์ ประกอบด้วยด้านความเหมาะสมในการเลือกซื้อปุ๋ยอินทรีย์ ด้านผลผลิต ด้านความเชื่อมั่น และด้านการได้รับการยอมรับจากผู้บริโภค ซึ่งลักษณะของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามประมาณค่า (rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีการแปลผลตามเกณฑ์ ดังนี้ คะแนนเฉลี่ย 4.20 – 5.00 ระดับการตัดสินใจมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 3.40 – 4.19 ระดับการตัดสินใจมาก คะแนนเฉลี่ย 2.60 – 3.39 ระดับการตัดสินใจปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 1.80 – 2.59 ระดับการตัดสินใจน้อย และคะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.79 ระดับการตัดสินใจน้อยที่สุด

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนประชากร 400 ชุด โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แจกแบบสอบถามพร้อมชี้แจงพร้อมอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างถูกต้อง
2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตัวเองทั้งหมด
3. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบดูความถูกต้องและนับจำนวนให้เท่ากับจำนวนประชากร กรณีแบบสอบถามไม่ครบถ้วนหรือไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะดำเนินการแจกแบบสอบถามใหม่อีกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน
4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปตามขั้นตอน ดังนี้

1) สถิติเชิงพรรณนา เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและปัจจัยการตัดสินใจซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรใน อำเภอนอร์มย์ โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) สถิติเชิงวิเคราะห์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดกับตัดสินใจเลือกใช้ปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในอำเภอบางคล้า โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โคสแควร์ และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในอำเภอมโนรมย์ โดยใช้สถิติถดถอยพหุคูณ

สรุปผลการวิจัย

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกรในอำเภอมโนรมย์ ผลการศึกษาพบว่า เป็นเพศชาย มีจำนวน จำนวน 292 คน อายุระหว่าง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.1 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.0 ระดับการศึกษาสูงสุด คือ มัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า คิดเป็น ร้อยละ 33.0 มากกว่า ร้อยละ 45.0 ประกอบอาชีพทำสวน รองลงมาทำนา และมีประสบการณ์ในการทำการเพาะปลูก อยู่ระหว่าง 11-15 ปี

2) ข้อมูลปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของเกษตรกรในอำเภอมโนรมย์ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการซื้อวัตส่วนประสมทางการตลาดของเกษตรกรในอำเภอมโนรมย์ส่วนประสมทางการตลาดโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านกระบวนการในการให้บริการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.40)รองลงมาได้แก่ ด้านการส่งเสริมทางการตลาด ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.37) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.41) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความสำคัญต่อส่วนประสมทางการตลาดของเกษตรกรในอำเภอมโนรมย์

ส่วนประสมทางการตลาด	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านผลิตภัณฑ์ (product)	3.87	0.39	มาก
ด้านราคา (price)	3.73	0.63	มาก
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (place)	3.63	0.41	มาก
ด้านการส่งเสริมการตลาด (promotion)	3.89	0.37	มาก
ด้านบุคลากร (people)	3.82	0.40	มาก
ด้านลักษณะทางกายภาพ (physical Evidence)	3.94	0.40	มาก
ด้านกระบวนการในการให้บริการ (process)	3.94	0.40	มาก
รวม	3.83	0.43	มาก

3) ข้อมูลระดับการตัดสินใจซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในอำเภอมโนรมย์ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการซื้อวัตการตัดสินใจซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในอำเภอมโนรมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านความเหมาะสมในการเลือกใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และ ด้านความเชื่อมั่น และ ด้านการได้รับการยอมรับจากผู้บริโภค มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.35) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านผลผลิต ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.37) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการตัดสินใจซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกร ในอำเภอมนรมย์

การตัดสินใจซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านความเหมาะสมในการเลือกใช้ปุ๋ยอินทรีย์	3.84	0.35	มาก
2. ด้านผลผลิต	4.01	0.37	มาก
3. ด้านความเชื่อมั่น	4.21	0.35	มากที่สุด
4. ด้านการได้รับการยอมรับจากผู้บริโภค	4.21	0.35	มากที่สุด
รวม	4.06	0.36	มาก

4) การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรใน อำเภอมนรมย์จังหวัด ชัยนาท ประกอบด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมทางการตลาด ด้านบุคคล ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านกระบวนการ กับด้านการตัดสินใจซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรใน อำเภอมนรมย์พบว่า เมื่อพิจารณาโดยรวม ตัวแปรอิสระทุกตัวร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของเกษตรกรในการตัดสินใจซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในอำเภอมนรมย์ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า p-value < 0.05) โดยค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.692 และค่าสัมประสิทธิ์การกำหนด มีค่าเท่ากับ 0.479 และเมื่อพิจารณาเป็นรายตัวแปรแล้ว พบว่า ด้านลักษณะทางกายภาพ ($B = 0.332$) เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์เท่ากับ 0.180 ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผล ประกอบด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมทางการตลาด ด้านบุคคล ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านกระบวนการกับการตัดสินใจซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกร

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	การตัดสินใจซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกร		t	P-value
	สัมประสิทธิ์การ ถดถอย (B)	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	2.311	0.154	14.965	<0.001*
ด้านผลิตภัณฑ์	0.104	0.030	3.836	<0.001*
ด้านราคา	0.067	0.030	2.464	0.014*
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	0.055	0.029	1.975	0.049
ด้านการส่งเสริมทางการตลาด	0.220	0.033	7.192	<0.001*
ด้านบุคคล	0.086	0.030	2.829	<0.001*
ด้านลักษณะทางกายภาพ	0.332	0.029	11.286	<0.001*
ด้านกระบวนการ	0.302	0.030	10.037	<0.001*

R = 0.692, R Square = 0.479, Adjust R Square = 0.470 ,
Std. Error of Estimate = 0.180, F= 51.521

* ระดับนัยสำคัญอยู่ที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในอำเภอมนอรัมย์จังหวัดชัยนาท สามารถอภิปรายผลการศึกษา ได้ดังนี้

ข้อมูลปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดของเกษตรกรในอำเภอมนอรัมย์ ผลการศึกษา พบว่า ระดับส่วนประสมทางการตลาดโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.43) อาจเนื่องมาจากปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดแต่ละด้านในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ยกตัวอย่างด้านผลิตภัณฑ์ ปุ๋ยอินทรีย์มีมาตรฐานรับรองการผลิตเป็นที่ยอมรับ มียี่ห้อของปุ๋ยที่ใช้เป็นที่รู้จัก มีการระบุนวันที่ในการผลิตอย่างชัดเจนและมีการประกันคุณภาพของปุ๋ย ด้านราคา ปุ๋ยอินทรีย์ให้ผลคุ้มค่ากว่าเมื่อเทียบกับปุ๋ยเคมีทั้งในด้านคุณภาพและราคา อีกทั้งยังมีการให้สินเชื่อกับเกษตรกร ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย สถานที่จอดรถกว้างขวาง ทำเลที่ตั้งของร้านจำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์ไปมาสะดวก มีบริการสั่งซื้อปุ๋ยอินทรีย์ทางโทรศัพท์และบริการจัดส่ง ด้านการส่งเสริมการตลาด มีตัวแทนจำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์ผ่านทางกรมโฆษณา ผ่านสื่อ วิทยุ ใบบลิว ป้าย มีกิจกรรมลด แลก แจก แถม ปุ๋ยอินทรีย์แก่เกษตรกร ด้านบุคคล พนักงานร้านขายปุ๋ยอินทรีย์มีความรู้ความสามารถในการให้รายละเอียดเกี่ยวกับปุ๋ยอินทรีย์ มีความเป็นกันเอง และมีบุคลิกภาพที่ดี และด้านลักษณะทางกายภาพ มีการตกแต่งร้านสะอาด สวยงาม มีความเป็นระเบียบ อากาศถ่ายเทสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โกมล นาคสิงห์ (2550) ได้ศึกษาปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ทำให้มีการตัดสินใจซื้อปุ๋ยอินทรีย์คือปัจจัยด้านการจัดจำหน่าย เท่ากับ 3.93 ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 และปัจจัยด้านราคาค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 เมื่อพิจารณาทั้ง 5 ด้าน พบว่า ในระดับความคิดเห็นค่อนข้างสูงคือด้านปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด รองลงมาคือปัจจัยด้านการจัดจำหน่าย ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านราคา และปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาดตามลำดับ

ข้อมูลการตัดสินใจซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในอำเภอบางคล้า ผลการศึกษา พบว่า การศึกษาการตัดสินใจซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในอำเภอมนอรัมย์อยู่ในระดับมาก (= 4.06, S.D. = 0.43) เพราะปุ๋ยอินทรีย์ที่อยู่ในบรรจุภัณฑ์มีธาตุอาหารตรงกับผลากำกับสินค้า มีการขึ้นทะเบียนที่ถูกต้องและยังไม่หมดอายุการใช้งาน

ผู้จัดจำหน่ายได้มีการนำปุ๋ยอินทรีย์มาทำแปลงทดลองในพื้นที่ของเกษตรกร เป็นที่รู้จักของเกษตรกรทั่วไป มีการให้ข้อมูลในการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ที่ถูกต้อง อีกทั้งได้รับการรับรองจากหน่วยงานภาครัฐ ขนาดน้ำหนักตามที่ถูกค้า ต้องการ การเก็บปุ๋ยอินทรีย์ที่ถูกสุขลักษณะ การบรรจุที่มิดชิด เรียบร้อย ไม่ชำรุด และพื้นที่เก็บปุ๋ยอินทรีย์มีความสะอาด สอดคล้องกับงานวิจัยของ มารินา มาหมื่น (2557) ทำการศึกษาพฤติกรรมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ของชาวสวนยางพาราในจังหวัดชุมพร ผลการศึกษาพบว่า ปุ๋ยอินทรีย์ที่ซื้อมาใช้จะต้องมีคุณภาพ ราคาเหมาะสมกับคุณภาพและปริมาณ มีความสะดวกในการเดินทางไปซื้อ และมีคำแนะนำจากผู้ขายปุ๋ย ผลผลิตออกตรงตามฤดูกาลเก็บเกี่ยว มีคุณภาพตามความต้องการ มีปริมาณคุ้มค่ากับการใช้ปุ๋ยเคมี

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรใน อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมทางการตลาด ด้านบุคคล ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านกระบวนการ มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในอำเภอมโนรมย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยตัวแปรอิสระสามารถร่วมกันอธิบายการตัดสินใจเลือกใช้ปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในอำเภอมโนรมย์ ได้ร้อยละ 68.9 สอดคล้องกับงานวิจัยของมารินา มาหมื่น (2557) ทำการศึกษาพฤติกรรมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ของชาวสวนยางพาราในจังหวัดชุมพร ทำผลการศึกษาพบว่า การซื้อปุ๋ยอินทรีย์แต่ละครั้งจะให้ความสำคัญกับส่วนประสมทางการตลาดทั้ง 4 ด้าน เช่น ปุ๋ยอินทรีย์ที่ซื้อมาใช้จะต้องมีคุณภาพ ราคาเหมาะสมกับคุณภาพและปริมาณ มีความสะดวกในการเดินทางไปซื้อ มีคำแนะนำจากผู้ขายปุ๋ย ส่วนลด/ของแถม และแจกปุ๋ยให้ทดลองใช้ฟรี และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิกรม ไ้วสุวรรณ (2550) ที่ได้เสนอว่า ปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้ปุ๋ยของเกษตรกร จะให้ความสำคัญมากกับคุณภาพของปุ๋ย ยี่ห้อปุ๋ย ราคาปุ๋ยและความสะดวกในการซื้อปุ๋ย อีกทั้งเกษตรกรส่วนใหญ่ต้องการคำแนะนำสูตรปุ๋ยและปริมาณการใช้ปุ๋ยที่เหมาะสม รวมถึงต้องการปุ๋ยให้ทดลองใช้ฟรี และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วนิดา สุจริตธรรการ (2554) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า ความน่าเชื่อถือในตัวเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร มีทิศทางความสัมพันธ์และเกษตรกรส่วนใหญ่ยังได้รับข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนบ้าน ผู้นำท้องถิ่น เป็นต้น อีกทั้ง เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้นและสามารถที่จะวิเคราะห์และพิจารณาเลือกปฏิบัติเฉพาะขั้นตอนที่จะส่งผลต่อคุณภาพของปุ๋ยอินทรีย์ที่ผลิตและสามารถนำไปใช้ได้ และมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม มีทิศทางความสัมพันธ์ทางบวก แสดงว่าเกษตรกรมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมการยอมรับการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์มาก เพราะเกษตรกรได้ลงมือปฏิบัติจริง ทำให้รู้ถึงผลดีผลเสียที่จะได้รับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

- 1) ด้านผลิตภัณฑ์ ให้ความสำคัญกับยี่ห้อของปุ๋ยที่ใช้เป็นที่รู้จัก เพื่อให้เกษตรกรได้มีความคุ้นเคยและมีความเชื่อมั่นในด้านคุณภาพของปุ๋ย
- 2) ด้านราคา กำหนดราคาให้มีความคุ้มค่าของคุณภาพปุ๋ยอินทรีย์กับราคาที่ซื้อทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรตัดสินใจซื้อได้อย่างถูกต้อง
- 3) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย มีบริการจัดส่งปุ๋ยอินทรีย์ให้ถึงสถานที่ใช้ปุ๋ย เพื่อความสะดวกในการนำส่งสินค้าให้ถึงมือเกษตรกรและลดต้นทุนการขนส่งของเกษตรกรได้อีกส่วนหนึ่ง
- 4) ด้านการส่งเสริมการตลาด ตัวแทนจำหน่ายปุ๋ยอินทรีย์มีการแนะนำปุ๋ยให้แก่ลูกค้า เพื่อเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือในตัวปุ๋ยอินทรีย์

5) ด้านบุคลากร พนักงานร้านขายปุ๋ยอินทรีย์มีความเป็นกันเองกับลูกค้า เมื่อเกษตรกรมีความคุ้นเคยกับพนักงานก็จะสามารถสอบถามข้อมูลได้อย่างละเอียดถี่ถ้วน

6) ลักษณะทางกายภาพ ร้านขายปุ๋ยอินทรีย์มีการจัดวางปุ๋ยที่เป็นระเบียบ การจัดเรียงปุ๋ยให้เป็นระเบียบทำให้เกษตรกรสามารถเลือกซื้อปุ๋ยอินทรีย์ได้ง่ายขึ้น

7) ด้านกระบวนการในการให้บริการ มีเอกสารแนะนำการใช้ปุ๋ยอินทรีย์แต่ละประเภทเพื่อให้เกษตรกรมีความรู้และความเข้าใจในปุ๋ยอินทรีย์และทำให้เกิดความน่าเชื่อถือในตัวผลิตภัณฑ์มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1) การศึกษาตลาดขายปุ๋ยอินทรีย์ แล้วนำมาปรับปรุงส่วนประสมทางการตลาด ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านกระบวนการในการให้บริการ เพื่อให้เกษตรกรมีความมั่นใจในตัวผลิตภัณฑ์ปุ๋ยอินทรีย์มากขึ้น

2) ศึกษาเปรียบเทียบการจัดการส่วนประสมการตลาดและการตัดสินใจเลือกซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในอำเภอบางคล้าในแต่ละร้านค้า/ตัวแทน เพื่อนำไปปรับปรุงในส่วนของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดแต่ละด้าน

บรรณานุกรม

- โกมล นาคสิงห์. (2550). ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อปุ๋ยอินทรีย์ ของเกษตรกรในอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง. การค้นคว้าแบบอิสระ ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. หน้ 72-73.
- นงรักษ์ บุญวาง. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในเขตจังหวัดบุรีรัมย์. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการนวัตกรรม. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นิตยสารสร้างสรรค์สาระเพื่อชีวิตที่ดีกว่าของเกษตรกรก้าวหน้า. (2562). เกษตรก้าวหน้า. ปีที่ 10 ชุดที่ 1 เดือนกรกฎาคม – ธันวาคม 2562. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- มารีนา มาหมีน. (2557). พฤติกรรมการซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของชาวสวนยางพาราในจังหวัดชุมพร. มหาบัณฑิตหลักสูตรการตลาด. สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พิเชษฐ์ กนกร. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้ปุ๋ยเคมีของเกษตรกร ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12. (2562). สาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12(2560-2564). เข้าถึงข้อมูลได้จาก www.idd.go.th. วันที่สืบค้นข้อมูล 10 มิถุนายน 2562.
- วนิดา สุจริตธรรการ. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ของเกษตรกรในอำเภอนครินทร์. ภาควิชาพัฒนการเกษตร. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- วิกรม ไ้วสุวรรณ. (2550). พฤติกรรมการใช้ปุ๋ยของเกษตรกรชาวสวนยางในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสตูล. วิทยานิพนธ์สาขาการจัดการธุรกิจเกษตร, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สมาคมชาวสวนมะม่วงไทย. (2562). มะม่วงไทยในเวที AEC. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : www.thaimangogrowers.com. วันที่สืบค้นข้อมูล 10 เมษายน 2562.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดชัยนาท. (2562). ระบบฐานข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์จังหวัด. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : www.chainat.doae.go.th . วันที่ทำการสืบค้นข้อมูล 20 พฤษภาคม 2562
- อนุช นามภิญโญ. (2557). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อปุ๋ยอินทรีย์ของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.